

พระราชกรณียกิจของสมเด็จพระเจ้ากรุงธนบุรี: วัฒนธรรมนานาชาติ

วิชุดา พรายยงค์

King of Thonburi royal duties: International cultures

Vichuda Prayyong

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี กรุงเทพฯ 16000

Faculty of Humanities and Social Sciences Dhonburi Rajabhat University Bangkok 10600

Corresponding author. E-mail: au_vichuda@hotmail.com

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาวิเคราะห์ พระราชกรณียกิจของสมเด็จพระเจ้ากรุงธนบุรีด้านความสัมพันธ์ทางวัฒนธรรมระหว่างไทยและนานาชาติในสมัยกรุงธนบุรี โดยศึกษาจากหมายรับสั่งสมัยกรุงธนบุรี จำนวน 10 หมายรับสั่ง และศึกษาจากพื้นที่ทางวัฒนธรรมในแขวงวัดกัลยาณ์ แขวงหิรัญรูจี เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร โดยศึกษาพระราชกรณียกิจของสมเด็จพระเจ้ากรุงธนบุรี เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมของชนชาติในกรุงธนบุรี คือ วัฒนธรรมของชาวจีน วัฒนธรรมของชาวมอญ วัฒนธรรมของชาวลาว วัฒนธรรมของชาวโปรตุเกส เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย คือแบบบันทึกข้อมูลทางวัฒนธรรมนานาชาติจากหมายรับสั่งสมัยกรุงธนบุรี และ แบบสัมภาษณ์ เพื่อใช้ในการรวบรวมข้อมูลจากผู้ทรงคุณวุฒิและผู้อาวุโสในชุมชน เพื่อรวบรวมข้อมูลด้านวัฒนธรรมนานาชาติในกรุงธนบุรี ผลการวิจัยมีดังนี้ สมเด็จพระเจ้ากรุงธนบุรี ทรงโปรดให้ทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม อันเป็นสิ่งแสดงถึงเอกลักษณ์ความเป็นชาติ ปรากฏวัฒนธรรมของชาวจีน ชาวมอญ ชาวลาว ชาวโปรตุเกส ในงานมหรสพ ปรากฏศาสนสถาน และวัฒนธรรมของแต่ละชนชาติ ซึ่งมีการผสมผสานวัฒนธรรมของแต่ละชนชาติกับวัฒนธรรมไทยอย่างกลมกลืน ด้วยสมเด็จพระเจ้ากรุงธนบุรี ทรงมีพระราชปณิธานในการสืบสานขนบธรรมเนียมประเพณี ศิลปวัฒนธรรมของไทย และทรงมีวิสัยทัศน์ในการรวมกลุ่มชาติพันธุ์ต่าง ๆ ซึ่งมีอยู่หลากหลายในกรุงธนบุรีให้สามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างมีความสุข ด้วยกลยุทธ์ทางนโยบายที่สำคัญประการหนึ่งในการจัดการทางสังคมและวัฒนธรรม โดยยึดหลักความเสมอภาคระหว่างชนชาติต่าง ๆ ในกรุงธนบุรี

คำสำคัญ: สมเด็จพระเจ้ากรุงธนบุรี, ความสัมพันธ์ทางวัฒนธรรม, วัฒนธรรมนานาชาติ

Abstract

The research's objective is for analyzing the King of Thonburi royal duties in the dimension of the international cultures via the 10 pieces of royal command in writing in the King of Thonburi reign and field research on the cultural space in the Wat Kanlaya and Hiranrujee sub-districts, Thonburi district, Bangkok. The studying focuses on the King of Thonburi royal duties about the various-nation dweller's cultures; Chinese, Mons, Laos and Portuguese. The research's tools for collecting the datas are the international cultural recording form of the royal command in writing in the King of Thonburi reign, and the interviewing form in order to collect datas from the experts and intellectuals in communities and to collect the international cultural datas in Thonburi reigning period. The research's result is the King of Thonburi maintained the cultures which implied the national identity and clearly revealed on the cultures of Chinese, Mons, Laos and Portuguese in the cultural celebrations, and exposed by the religious places and the culture of nations which were harmoniously blended into the Thai culture. In summary, the King of Thonburi had the royal resolution to preserve traditions, customs, arts and cultures of Thai society and his vision was to manage the various nations in Thonburi reigning era for happily living together with a main policy strategy to manipulate the social and cultural affairs, that is 'the concept of equity' between the various cultural groups in Thonburi.

Keywords : King of Thonburi royal duties, Cultural Relativity, International cultures.